

بررسی وضعیت مراقبت از پا بر اساس مدل اعتقاد بهداشتی در بیماران مبتلا به دیابت نوع دو مراجعه کننده به مرکز تحقیقات دیابت کرمانشاه (۱۳۸۵)

دکتر غلامرضا شریفی راد^۱ - سیامک محبی^۲ - محمد مطلبی^۳

چکیده

زمینه و هدف: عارضه پای دیابتی و قطع آن از اصلی ترین علل معلولیت به لحاظ جسمانی و عاطفی برای مبتلایان به دیابت است. از آنجا که در این عارضه سهم عمده درمان به خود بیماران واگذار شده است و عملاً امکان پذیر نیست که در تمام ساعات شبانه روز تحت نظر پزشک، پرستار و کادر بهداشتی، درمانی باشند، بنابراین راهکار اساسی مراقبت از پا می باشد. مطالعه حاضر با هدف ارزیابی وضعیت مراقبت از پا بر اساس مدل اعتقاد بهداشتی در بیماران مبتلا به دیابت نوع ۲ انجام شد.

روش تحقیق: در این مطالعه توصیفی - مقطعی، تعداد ۱۰۸ بیمار مبتلا به دیابت نوع دو مراجعه کننده به مرکز تحقیقات دیابت کرمانشاه به صورت تصادفی انتخاب شدند. روش گردآوری اطلاعات، پرسشنامه ای مشتمل بر ۵۹ سؤال در پنج قسمت اطلاعات فردی، آگاهی، ابعاد مدل اعتقاد بهداشتی (حساسیت، شدت، منافع و موانع درک شده و نیز راهنمای عمل) مراقبت از پا در منزل (به صورت خود گزارش دهی) و فرم بازنگری (Check List) بود. داده های جمع آوری شده با استفاده از نرم افزار آماری SPSS و آمار توصیفی و ضریب همبستگی پیرسون در سطح معنی داری $P \leq 0.05$ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

یافته ها: ۳۳/۳٪ افراد مورد بررسی تنها موفق به کسب ۴۰٪ نمرات آگاهی شدند و ۱۴/۸٪ آنان نتوانسته بودند حداقل ۳۰٪ نمرات آگاهی را به دست آورند. حساسیت درک شده در بیماران پایین بود؛ به طوری که ۳۲/۴٪ بیماران خود را در مقابل عارضه پای دیابتی در معرض خطر نمی دانستند و تنها ۲/۸٪ آنان از منافع مراقبت از پا به طور کامل آگاه بودند. بین میانگین نمره کسب شده منافع و شدت درک شده با میزان مراقبت از پا ارتباط معنی داری وجود داشت ($P < 0.05$)؛ به طوری که تنها ۲/۸٪ بیماران هر روز مراقبتهای لازم را در خصوص پا در منزل انجام می دادند.

نتیجه گیری: در این مطالعه وضعیت آگاهی و نگرش (ابعاد مدل اعتقاد بهداشتی) در حد متوسط و وضعیت عملکرد بیماران در زمینه مراقبت از پا پایین تر از حد متوسط بود. به نظر می رسد استفاده از روشهای مبتنی بر تئوری و مدل نظیر مدل اعتقاد بهداشتی، تئوری Self-Efficacy و ... می تواند در این خصوص مؤثر باشد.

واژه های کلیدی: پای دیابتی؛ مدل اعتقاد بهداشتی؛ مراقبت از پا

مجله علمی دانشگاه علوم پزشکی بیرجند (دوره ۱۵؛ شماره ۴؛ زمستان ۱۳۸۷)

دریافت: ۱۳۸۶/۴/۲ اصلاح نهایی: ۱۳۸۶/۱۰/۶ پذیرش: ۱۳۸۷/۲/۱۷

^۱ دانشیار گروه آموزشی خدمات بهداشتی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

^۲ نویسنده مسؤول، عضو هیأت علمی گروه آموزشی بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی گناباد

آدرس: خراسان رضوی - گناباد - دانشکده علوم پزشکی گناباد - معاونت آموزشی

تلفن: ۰۵۳۵-۷۲۲۵۰۲۷ نمابر: ۰۵۳۵-۷۲۲۳۸۱۴ پست الکترونیکی: mohebisiamak@yahoo.com

^۳ عضو هیأت علمی گروه آموزشی بهداشت دانشگاه علوم پزشکی گناباد